

LLENGUATGES DE LECTURA I CONEIXEMENT: EL TREBALL EN XARXA DE BIBLIOTECA INFANTIL I COMUNITAT EDUCATIVA A CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Nati Calvo Buil, Biblioteca Sant Ildefons, Pl. Carles Navales, s/n, 08940, Cornellà de Llobregat, tel. 93 471 12 42, calvobn@diba.cat, <www.cornella.cat/biblioteques>.

Meri Romances Cuxart, Coordinació Biblioteques Escolars, Biblioteca Central, carrer Mossèn Andreu, 15, 08940, Cornellà de Llobregat, tel. 93 376 01 11, romancescm@diba.cat, <www.cornella.cat/biblioteques>.

Patricia Abad Padilla, Biblioteca Central, carrer Mossèn Andreu, 15, 08940, Cornellà de Llobregat, tel. 93 376 01 11, abadpp@diba.cat, <www.cornella.cat/biblioteques>.

Roser Ginesta Ruiz, Biblioteca Central, carrer Mossèn Andreu, 15, 08940 Cornellà de Llobregat, tel. 93 376 01 11, ginestarr@diba.cat, <www.cornella.cat/biblioteques>.

Chus Ramos Santos, Biblioteca Sant Ildefons, Pl. Carles Navales, s/n, 08940, Cornellà de Llobregat, tel 93 471 12 42, ramossm@diba.cat, <www.cornella.cat/biblioteques>.

Resum:

La **Xarxa de Biblioteques de Cornellà**, fruit del conveni entre l'Ajuntament cornellanenc i la Gerència del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, està formada per tres equipaments públics que tenen com a missió proporcionar i promoure l'accés lliure a la informació, la cultura i el lleure, així com donar suport a la formació i el desenvolupament personal de tots els ciutadans i ciutadanes al llarg de la vida.

Una de les actuacions més importants portades a terme en els dos darrers anys ha estat la professionalització de les àrees infantils i la seva relació amb l'entorn, especialment amb altres agents de la comunitat educativa, que s'ha traduït en el disseny i l'elaboració de projectes singulars de foment de la cohesió social, reforç del coneixement i l'aprenentatge, i dinamització lectora des de les primeres edats, sustentat tot plegat per un alt grau d'implicació d'aquestes professionals de la XBC.

Resumen:

La **Xarxa de Biblioteques de Cornellà**, fruto del convenio entre el Ayuntamiento de esta ciudad y la Gerència del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, está formada por tres equipamientos públicos que tienen como misión proporcionar y promover el acceso libre a la información, la cultura y ocio, así como

dar apoyo a la formación y al desarrollo personal de todos los ciudadanos a lo largo de la vida.

Una de las actuaciones más importantes llevadas a cabo en los dos últimos años ha sido la profesionalización de las áreas infantiles y su relación con el entorno, especialmente con otros agentes de la comunidad educativa, que se ha traducido en el diseño y la elaboración de proyectos singulares de fomento de la cohesión social, de refuerzo del conocimiento y el aprendizaje y de dinamización lectora desde las primeras edades, todo ello sustentado en el alto grado de implicación de los profesionales de la XBC:

Paraules clau: àrees infantils, escola, visites escolars, biblioteca pública, promoció de la lectura, comunitat educativa, lectura en veu alta, formació, literatura infantil i juvenil

Palabras Clave: áreas infantiles, escuela, visitas escolares, biblioteca pública, promoción de la lectura, comunidad educativa, lectura en voz alta, formación, literatura infantil y juvenil

1. MARC CONCEPTUAL I SINERGIES DE TREBALL COMPARTIT

La inauguració de la Biblioteca Sant Ildefons de Cornellà de Llobregat l'any 2013 va significar el tancament del cercle i la consolidació de la Xarxa de Biblioteques d'aquesta ciutat (XBC a partir d'ara), juntament amb la Biblioteca Central —la degana i en funcionament des de l'any 1943—, i la Biblioteca Marta Mata —la primera biblioteca de proximitat de Cornellà que fou inaugurada l'any 2009—.

Es tancava una etapa però se n'obria una altra que es dirigia, sens dubte, a la construcció d'una nova xarxa entre els agents locals implicats en l'àmbit de l'educació i la cultura de la nostra ciutat, per tal de bastir plegats nous projectes al voltant de la lectura i el coneixement.

Els eixos de la nostra actuació doncs, es concretaven en:

- La cooperació amb la comunitat educativa fonamentada en un treball transversal entre les àrees infantils de les biblioteques de la XBC, el Centre de Recursos Pedagògics del Servei Educatiu Baix Llobregat V¹ (CRP a partir d'ara), la Coordinació de Biblioteques Escolars i el Departament d'Educació de l'Ajuntament de Cornellà, i el Pla Educatiu d'Entorn del barri de Sant Ildefons.

---

1. Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament; Servei Educatiu Baix Llobregat V. «Servei Educatiu del Baix Llobregat V» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2015. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/se-baix-lobregat-5/>> [Consulta: 10/11/2015].

- La professionalització de les àrees infantils i familiars de la XBC, tenint com a base de treball un equip compromès amb la professió i el territori.
- El disseny i la posada en marxa d'un conjunt de projectes de foment de la lectura, d'aprenentatge positiu i de formació amb la voluntat d'esdevenir un conjunt d'espais bibliotecaris de referència.

Un cop bastida i consolidada la xarxa d'àrees infantils, s'iniciaven els contactes amb el CRP, fet que ens va permetre conèixer de ben a prop la realitat i les característiques de la comunitat educativa cornellanenca, així com iniciar dos projectes que aviat s'han consolidat i han esdevingut una cita ineludible en el nostre calendari: la «Corneliada»², el projecte de lectura en veu alta en el qual participen gairebé la totalitat dels centres educatius públics de primària de Cornellà, i les «Jornades B-EDU»³, una trobada de docents i bibliotecaris al voltant d'una proposta de formació que cerca donar resposta a les inquietuds d'aquests professionals relacionades amb l'àmbit de la lectura i la literatura infantil i juvenil.

El tercer projecte en rellevància ha estat l'inici dels programes de visites especialitzades a dues de les biblioteques de la ciutat, la Central i la de Sant Ildefons, en les quals han participat els infants de bona part de les escoles bressol i de primària de Cornellà de Llobregat.

A banda de la XBC i el CRP, aquests tres projectes van veure la llum gràcies a la implicació d'altres actors: d'una banda, el Departament d'Educació de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat, els tècnics del qual han participat activament en la creació i l'execució dels mateixos i, de l'altra, el professional responsable de l'assessorament de les biblioteques escolars, una figura que pertany al Departament de Patrimoni i Biblioteques d'aquest mateix Ajuntament.

Així doncs, en els darrers dos anys, entre el 2013 i el 2015, hem bastit aquesta doble xarxa, la interna i l'externa, que ens ha permès crear aquests projectes rellevants i de gran projecció a la ciutat, però també ha suposat l'inici d'un bon nombre de col·laboracions i sinergies d'àmbit més reduït, però no per això menys importants. Com a exemples d'aquestes col·laboracions podem esmentar l'establiment de relacions amb les biblioteques escolars a través del seu grup de treball coordinat pel CRP, el BEC (Biblioteques Escolars de Cornellà)⁴, que s'ha traduït en l'assessorament en llibres i literatura infantil i juvenil als docents que en són responsables, en l'establiment d'una xarxa de

---

2. Servei Educatiu Baix Llobregat V. «Corneliada: segona edició de Lectura en veu Alta» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2015. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/corneliada-2015/home>> [Consulta: 10/11/2015].

3. Servei Educatiu Baix Llobregat V. «B-EDU2: Biblioteca & Comunitat Educativa» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2015. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/jornada-biblioteca-sant-ildefons-2015/>> [Consulta: 9/11/2015].

4. Servei Educatiu Baix Llobregat V. «Biblioteques Escolars de Cornellà» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2015. <<http://blocs.xtec.cat/sbec/>> [Consulta: 8/11/2015].

distribució de llibres per a les biblioteques escolars més mancades de recursos o el préstec de lots temàtics de llibres per a les escoles que ho requerien.

D'altra banda, també s'han ofert durant el curs escolar un conjunt de xerrades adreçades als pares i mares dels Espais Familiars i Nadó municipals —quatre en total, ubicades a les Escoles Bressol La Trepça i Mag Maginet—, al voltant de la importància de la paraula i la lectura des de les primeres edats. Aquestes xerrades són un bon punt de partida per crear un vincle de treball entre els equipaments implicats i també una oportunitat de diagnòstic de necessitats d'intervenció en la primera infància i les famílies.

El grau de satisfacció per la feina feta i l'èxit de la nostra xarxa és ben alt, tot i que som conscients de la necessitat de revisar constantment les nostres actuacions per poder enriquir-les i redirigir-les quan sigui necessari, millorant així els nostres resultats i acostant-nos cada dia més al nostre objectiu final, que no és altre que servir i crear oportunitats a la comunitat on ens trobem ubicats.

2. ELS PROJECTES: DES DEL TERRITORI... ACCIÓ!

2.1. Jornades B-EDU

2.1.1. El punt de partida

Com ja hem dit abans, la inauguració del nou equipament bibliotecari al barri de Sant Ildefons de Cornellà de Llobregat i l'impuls del CRP, de l'Ajuntament de Cornellà i el suport de la Gerència del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, van esdevenir el marc idoni de desenvolupament per al projecte de formació Jornades B-EDU. Els professionals de l'educació i les biblioteques vam veure la necessitat de crear sinergies per tal de seguir endavant en aquest camí apassionant que és la lectura i l'aprenentatge dels infants i joves, un camí que compartim mestres, professors, bibliotecaris i altres professionals.

L'objectiu principal de les Jornades B-EDU és fer possible una trobada de docents i bibliotecaris al voltant d'una proposta de formació que cerca donar resposta a les inquietuds d'aquests professionals relacionades amb l'àmbit del coneixement, la lectura i la literatura infantil i juvenil, tot plegat posant èmfasi en els nous reptes que aquests col·lectius afronten actualment. La nostra intenció era que aquesta jornada no fos un fet aïllat, sinó el projecte sòlid d'àgora i diàleg necessari entre la biblioteca pública i la comunitat educativa ofert des de la nostra ciutat a professionals de tot arreu amb la finalitat de generar noves propostes i idees de treball conjunt. Per aquest motiu, la nostra voluntat és portar a terme aquesta trobada cada dos anys.

2.1.2. Eixos de les Jornades B-EDU

Cada jornada ha estat creada seguint un fil conductor. D'aquesta manera, la comissió coordinadora, formada per representants de les institucions

esmentades i amb el suport d'un agent extern (Marta Roig⁵, bibliotecària i especialista en promoció de la lectura), ha dissenyat uns programes amb un sentit pràctic i teòric sobre el tema abordat, comptant amb tallers i experts de dins i fora del nostre territori. En un matí, concentrem la màxima atenció en un punt d'interès comú determinat per als diferents perfils d'assistents, i convertim la formació en un espai de trobada, en un intercanvi d'experiències, en un intent de fer camí plegats, implicant-nos en tot allò que té a veure directa o indirectament amb l'educació dels nostres infants.

La jornada de l'any 2014 vam titular-la «Entorn i lectura» i vam conèixer experiències pedagògiques tant de la nostra ciutat com d'altres municipis. La del 2015 dugué per títol «Llegir & Aprendre & Conèixer», els tres verbs que treballem els agents implicats en l'educació dels infants i joves. Sempre vam tenir molt clar que s'havien de compartir els materials generats a les Jornades B-EDU i, per tant, hem posat a disposició de tothom els programes, materials, conclusions i piulades de les dues jornades.⁶

Les dues edicions han comptat amb l'assistència d'uns 200 professionals entre mestres i bibliotecaris que, en general, valoren molt positivament les Jornades B-EDU i que ens ajuden amb els seus suggeriments a dissenyar les properes trobades, en les quals volem combinar el satisfer les demandes de formació amb propostes innovadores que puguin incorporar als àmbits de treball respectius, tant escoles i instituts com biblioteques públiques.

2.2. La Corneliada

La Corneliada és un projecte que té com a finalitat treballar la lectura en veu alta (LVA a partir d'ara) amb els infants dels centres educatius de primària de la ciutat. Es va iniciar l'any 2014 i enguany n'hem celebrat la segona edició. La temporització se centra en un període que va des del setembre fins a finals del primer trimestre del curs i el projecte està organitzat de manera conjunta pels Departaments Ciutat de la Lectura i Patrimoni i Biblioteques de l'Ajuntament de Cornellà, el CRP, la XBC i Marta Roig com a col·laboradora externa.

En el quadre següent detallem el objectius del projecte per a cadascun dels col·lectius participants:

---

5. Roig, Marta. «Lectura, infància i biblioteques» [en línia]. Barcelona: Marta Roig, 2015. <www.martaroig.com/> [Consulta: 12/11/2015].

6. Servei Educatiu Baix Llobregat V. «B-EDU: Biblioteca & Comunitat Educativa: Materials» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2014. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/jornada-biblioteca-sant-ildefons-2013/experiencies>> [Consulta: 8/11/2015].

Servei Educatiu Baix Llobregat V. «B-EDU : Biblioteca & Comunitat Educativa: Materials» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2015. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/jornada-biblioteca-sant-ildefons-2015/experiencies>> [Consulta: 8/11/ 2015].

Infants	Mestres	Institucions organitzadores
<ul style="list-style-type: none"> • Incrementar el coneixement que els infants tenen de la pròpia veu i del propi cos per tal d'incidir en la seva capacitat de comunicació i millorar-la. • Treballar aspectes com l'entonació, la vocalització i la interpretació de textos i també la confiança en un mateix, element imprescindible per llegir en veu alta davant el públic. • Millorar els nivells de comprensió lectora. • Desenvolupar la capacitat d'escoltar. • Millorar la capacitat de centrar l'atenció. • Descobrir maneres de llegir noves i diverses. • Fomentar el gust per la lectura. • Practicar la lectura en públic. • Socialitzar el fet lector. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conèixer més a fons la tècnica de la LVA i els mitjans per aplicar-la a les aules a partir d'una formació específica. • Descobrir i redescobrir lectures adequades als nivells lectors dels infants, de qualitat i amb temàtiques rellevants. • Fomentar el gust per llegir entre els infants mitjançant la LVA. • Intercanviar experiències amb altres mestres que participen a la Corneliada. 	<ul style="list-style-type: none"> • Potenciar accions lectores de qualitat a la ciutat. • Fomentar el gust per la lectura entre els infants de darrer cicle de primària. • Enfortir els vincles entre les diferents institucions de Cornellà que treballen en els àmbits de l'educació i la lectura.

2.2.1. Formació prèvia per als mestres

Amb l'objectiu de donar eines als mestres per al treball de la LVA a l'aula i facilitar la participació dels centres al projecte, en totes dues edicions de la Corneliada s'han organitzat tallers de formació de tres sessions presencials de dues hores de durada cadascuna conduïts per la Berta Giraut, actriu i especialista en la formació en LVA.

Aquesta activitat s'ha inclòs dins el Pla de Formació de Zona dels docents i consta d'un certificat que inclou el taller presencial i les hores pràctiques que el docent ha de realitzar amb el seu alumnat dins l'aula. A més, la participació del docent i del seu centre al projecte va lligada a una dotació econòmica per part de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat destinada a la compra de fons per a les biblioteques escolars. En la primera edició de la Corneliada, van realitzar la

formació en LVA una vintena de mestres, mentre que en l'edició del 2015, aquesta xifra ha superat els trenta professionals.

2.2.2. Selecció de textos

Des de la XBC s'han seleccionat els textos que articulen el treball a les aules i les mostres finals. La selecció es realitza al voltant d'un eix temàtic que permet dibuixar un fil conductor i dinamitzar aquestes mostres, així com també possibilita una aproximació a textos significatius de la literatura infantil. En la primera edició de la Corneliada⁷, els eixos temàtics van ser els següents:

- «Els nens perduts»: els llibres triats tenen com a protagonistes infants que es troben perduts i desamparats davant de reptes vitals i moments difícils.
- «Els aliats fantàstics»: els llibres escollits tenen com a protagonistes personatges o espais benefactors, que vetllen o són un refugi per a algun dels altres personatges de la història.

En la segona edició⁸, l'eix temàtic escollit fou «El viatge», ja fos geogràfic o interior i de creixement personal. A l'hora de realitzar les tries, vam tenir en compte els aspectes que anotem a continuació:

- La qualitat: apostant per obres i autors de prestigi reconegut, tant clàssics com actuals.
- El nivell de dificultat: incloent obres de diferents nivells de lectura, per tal d'adequar-nos als diversos nivells de lectura i comprensió dels infants del cicle superior de primària.
- La diversitat: incorporant textos de diferents gèneres (poesia i narrativa, bàsicament) i subgèneres literaris que poguessin encaixar amb els diversos interessos lectors dels infants.

2.2.3. El treball de la LVA a les aules

A l'hora de posar en pràctica la LVA a les aules, vam considerar bàsic transmetre als docents participants alguns aspectes que vam creure que podien ser ben importants a l'hora de determinar el grau d'èxit de la Corneliada:

- Cada infant és diferent tant en la manera de relacionar-se amb la lectura i les seves habilitats com en la reacció davant d'una proposta d'activitat nova. Per tant, s'ha apostat per treballar pel progrés de cada infant en els aspectes més fluïdos i per la satisfacció davant els avenços, més que esperar que arribin a la perfecció tècnica.
- La presència escènica, el volum de veu, la intenció en la lectura, la vergonya d'alguns, la conducció dels infants més expansius, l'atenció, o

---

7. Servei Educatiu Baix Llobregat V. «Corneliada: primera edició de Lectura en veu Alta» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2014. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/corneliada/>> [Consulta: 15/11/2015].

8. Servei Educatiu Baix Llobregat V. «Corneliada: segona edició de Lectura en veu Alta» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2015. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/corneliada-2015/home>> [Consulta: 10/11/2015].

com alliberar la paraula són aspectes sobre els quals cal estar atents a mesura que s'avança el treball de la LVA a les aules. D'aquí la importància de les sessions de formació inicials per al professorat amb les que es pretén facilitar recursos per al desenvolupament de tota aquesta tasca.

L'any 2014 van participar a la pràctica de la LVA 11 escoles de primària de la ciutat (16 grups-classe en total), mentre que en la darrera edició (2015) el nombre d'escoles participants va arribar a 14 (25 grups-classe).

2.2.4. Les mostres finals: un reconeixement a la feina feta

Tot i que la participació al projecte està oberta a tots els centres educatius públics de primària de la ciutat i a tots els nivells educatius, els protagonistes de les mostres finals de les edicions celebrades fins ara han estat els infants de 5è i 6è de primària. Aquestes mostres han tingut lloc a cadascuna de les biblioteques de la XBC amb la finalitat d'establir lligams entre l'equipament bibliotecari i les escoles de l'entorn immediat.

La intenció clara ha estat sempre que aquestes mostres no fossin un esdeveniment competitiu per als alumnes, sinó una trobada acollidora, de celebració i, sobretot, de reconeixement de la feina feta des de les aules, tant per ells, com pels seus mestres. En aquesta línia, els mestres han rebut la proposta feta des de l'organització enfocada a donar prioritat a les lectures col·laboratives en detriment de les individuals i, fins i tot, fomentant la teatralització dels textos. En total, les sis mostres realitzades en les dues edicions de la Corneliada han comptat amb la participació de gairebé 900 nens i nenes i els seus mestres.

2.3. Els programes de visites especialitzades

2.3.1. El color dels somnis: visites escolars al voltant dels autors

Aquest programa va començar a partir d'una primera proposta a la Biblioteca Central per part d'un grup d'educadores de l'Escola Bressol La Rosa dels Vents de Cornellà de Llobregat per portar a terme una experiència enriquidora i divertida centrada en els contes de la il·lustradora txeca Květa Pacovská. L'experiència prenia com a eix vertebrador l'obra d'aquesta autora i n'afavoria el coneixement mitjançant diversos espais lúdics creats específicament per a l'ocasió a l'àrea infantil d'aquesta biblioteca, on es van realitzar tres activitats simultànies a partir de les quals els infants podien conèixer de primera mà les seves il·lustracions.

Aquesta primera experiència va despertar en les professionals de l'àrea infantil la necessitat d'una reflexió sobre la filosofia i la praxis de les visites escolars a la biblioteca. D'alguna manera, es va comprendre que calia capgirar-ne l'estructura i enfocar-les cap a oferir una experiència enriquidora als infants que, més enllà d'un repàs de normes i comportaments i l'escolta d'un conte, esdevingués un moment memorable que tingués la literatura infantil com a fil conductor.

Així va néixer un primer programa pilot portat a terme amb la mateixa escola bressol durant el curs 2014/2015 i que perseguia els objectius següents:

- Oferir un moment lúdic a partir d'un autor reconegut de la literatura infantil.
- Posar els infants en contacte amb obres de gran qualitat creativa i artística.
- Presentar la biblioteca als infants d'escola bressol d'una forma distesa i divertida en dues etapes:
  - Presentació de l'autor i de la seva producció literària a la mateixa escola.
  - Visita a la biblioteca per realitzar activitats relacionades amb els contes de l'autor.

El programa, batejat amb el nom «Els colors dels somnis» ha treballat fins ara tres autors escollits per la seva qualitat, i els ha dotat d'entitat pròpia a través de tres visites:

- «Els colors dels contes»: Květa Pacovská
- «Pintem els somnis»: Eric Carle
- «Contes bojós»: Hervé Tullet

Cadascun dels autors ha tingut reservat un fons específic per a l'activitat i s'han creat dinàmiques concretes per tal de treballar les il·lustracions amb els grups en el moment de la visita a la biblioteca. Aquestes dinàmiques s'han desenvolupat dividint la classe en grups reduïts que realitzen activitats simultànies que comprenen la descoberta lliure de contes, una activitat on es treballa l'atenció o la memòria i una altra que implica la psicomotricitat fina.

El fet que els grups hagin visitat la biblioteca en tres ocasions per experimentar les dinàmiques dels tres autors escollits ha propiciat crear una experiència encara més duradora. Per tal de tancar el cercle i afavorir el coneixement del projecte per part de les famílies, es va crear una exposició fotogràfica sobre les activitats a la biblioteca. D'aquesta manera, es volia generar l'empatia necessària per establir una relació estable amb aquests nous petits lectors.

La valoració positiva de l'experiència ens ha dotat dels arguments necessaris per donar continuïtat a aquest projecte i oferir-lo dins les propostes pedagògiques del Departament d'Ensenyament de l'Ajuntament de Cornellà al conjunt de les escoles bressol, així com caminar cap a un nou plantejament que inclogui tota l'educació infantil, treballant per tal d'adaptar les experiències als nivells inicials de P3 i P4, i per crear-ne de noves per al nivell de P5 amb l'objectiu de poder-les oferir a totes les escoles de primària de la ciutat a partir del curs 2016/2017.

Pel que fa a les dades de participació, durant el curs 2013-14, 40 nens i nenes de l'escola bressol Rosa dels vents van fer fins a tres visites a la biblioteca. El curs següent es va tornar a repetir l'experiència amb aquesta escola bressol

amb el mateix nombre d'infants participants, a la qual s'hi van afegir dos grups de P3 de l'escola Ignasi Iglesias: un total doncs de 50 nens i nenes van rebre la nostra visita a la classe i ells, al seu torn, van fer-ne una a la biblioteca. Durant el curs actual està previst que realitzem tres visites a la mateixa escola bressol i que ells vinguin a la biblioteca en tres ocasions també. Enguany hem iniciat les visites a tot el cicle infantil de primària, de manera que realitzarem dues activitats, una a l'escola i una altra a la biblioteca, amb els dos grups classe de P3, P4 i P5 de les escoles Ignasi i Iglesias i Sant Miquel.

2.3.2. Programa Els llenguatges del coneixement⁹

L'ideari d'aquest programa innovador té com a fonament l'experimentació com a base del coneixement i s'assenta en la tria d'una àrea de cada número de la CDU com a eix d'un aprenentatge positiu per als alumnes i professors de primària que ens visiten. Es treballa a partir de quatre coordenades: lectura, experiència positiva, creació i aprenentatge. Els objectius generals són els següents:

- Potenciar les habilitats de pensament, les actituds intel·lectuals i les sensitives.
- Fomentar aspectes com la creativitat, la capacitat d'observació, la imaginació, la capacitat d'interpretació, el raonament i l'emotivitat.
- Acostar els nens i nenes a la biblioteca i que prenguin consciència d'aquest equipament com un espai bàsic per al seu desenvolupament integral.

Cadascuna de les sessions aborda uns objectius diferents i, metodològicament, es distribueix en quatre fases molt treballades tant en contingut com en format:

- Ritual d'accés i conducció de tota l'activitat
- Dues estones de narració compartida i lectura individual a l'inici i al final respectivament, dotades d'una selecció prèvia de bibliografia basada en àlbums il·lustrats i llibres de coneixements. La intenció no és altra que aturar el temps per potenciar l'escolta, la relació i la interacció d'una banda, i la tria individual, la lectura en silenci i l'observació d'una altra. Així creem comunitat lectora.
- Dinàmica de grup amb introduccions de conceptes sobre l'apartat de coneixement triat i una proposta pràctica que impliqui el recorregut vital dels alumnes, apropant-nos el màxim possible a crear aprenentatge sobre aquesta àrea del saber a través del pensament, del sentiment i d'accions

---

⁹ Per a més informació, podeu consultar la presentació d'aquest programa a la II Jornada B-EDU a: Servei Educatiu Baix Llobregat V. «B-EDU: Biblioteca & Comunitat Educativa: Materials» [en línia]. Cornellà de Llobregat: Servei Educatiu Baix Llobregat V, 2015. <<https://sites.google.com/a/xtec.cat/jornada-biblioteca-sant-ildefons-2015/experiencies>> [Consulta: 8 /11/2015].

estructurades utilitzant múltiples llenguatges, tant des de la vessant individual com col·lectiva.

- Tancament de la sessió
- Avaluació

El curs 2014/2015 es va triar el número 75 de la CDU com a fil conductor de la primera proposta del programa Llenguatges del coneixement. «L'art de la pintura» va ser el títol de la proposta, que es va estructurar en tres sessions sistematitzades per a cada cicle de primària en les quals l'ambient, uns títols concrets de la literatura i de llibres de coneixements infantils són l'excusa per implementar les sessions, unes bibliografies amb selecció de lectures i una música conductora de les dinàmiques:

- Cicle inicial: «Què veig al museu?»
- Cicle mitjà: «Descobrir l'art»
- Cicle superior: «Els sentits del petit museu»

Les valoracions del programa són molt positives perquè possibiliten als infants accedir d'una forma diferent al saber, des d'una perspectiva experimental, sensitiva, creativa i emocional, que deixa una empremta en el seu aprenentatge. El buidatge de les avaluacions dels 35 mestres de les escoles que han gaudit del programa i els retorns finals dels prop de 350 alumnes en el moment de tancar la sessió ens permet confirmar-ho.

En aquests moments, ens trobem en fase de preparació d'un nou eix d'aprenentatge al voltant del número 51 de la CDU, en el qual les matemàtiques seran el centre temàtic. La nostra ciutat compta amb un Museu de les Matemàtiques de Catalunya (MMCA)¹⁰ amb el qual hem iniciat una coordinació per anar elaborant aquesta nova dinàmica del programa Els Llenguatges del coneixement.

3. CONCLUSIONS

La valoració d'aquests darrers dos anys de feina no pot ser més positiva. Des de la XBC estem convençuts que aquest camí que hem iniciat, basat en la creació de nexes i col·laboracions amb els agents dels àmbits de l'educació i la cultura de la nostra ciutat, és la via correcta i necessària perquè els nostres recursos bibliotecaris, tant els tangibles com els que no ho són, siguin coneguts i aprofitats pel nostre entorn immediat i també pels col·lectius professionals afins.

A banda d'aquesta reflexió, i a tall de conclusions, podem enumerar les següents:

---

10. Ajuntament de Cornellà de Llobregat. «Museu de Matemàtiques de Catalunya» [en línia]. Cornellà de Llobregat : Ajuntament de Cornellà de Llobregat, 2015. <www.cornella.cat/ca/Museumatematiques.asp> [Consulta: 2/10/2015].

- Els beneficis del treball en xarxa són clarament exponencials i ens permeten tenir una incidència major i més profunda en els grups de població amb els que treballem.
- La creació i posada en marxa dels projectes que hem esmentat anteriorment han significat que la XBC i els seus professionals esdevinguem els interlocutors per excel·lència i els referents a la ciutat en tot allò referent al foment de la lectura i la literatura infantil i juvenil.
- La biblioteca pública com a espai on aprendre creant formes d'aprenentatge és el nostre repte. Alguns dels nostres projectes hi incideixen directament perquè parteixen de l'experimentació, la creació i l'intercanvi, jugant un paper actiu i col·laboratiu.
- La necessitat de superar barreres per sortir dels marcs de treball més conservadors amb la comunitat educativa implica arriscar-se a desenvolupar un treball experimental que ha d'estar fonamentat en el coneixement teòric i pràctic tant de la literatura infantil i juvenil, com dels processos creatius i l'entorn de biblioteca i escola.
- La formació dels professionals bibliotecaris s'ha revelat com a imprescindible per engegar i portar a terme tots aquests projectes i programes. S'ha de vetllar doncs perquè tinguin accés a la formació permanent i especialitzada.
- Cal una revisió constant dels projectes per part dels professionals dels diferents àmbits que hi prenem part per tal d'adequar-los als objectius plantejats i a les noves necessitats que es detectin en els públics diana.
- El camí de la col·laboració que hem encetat ja forma part de la visió de la XBC: és necessari que el diàleg amb els agents externs es mantingui i s'aprofundeixi, i també cal cercar nous interlocutors i estar oberts a noves línies de treball amb ells.

4. BIBLIOGRAFIA

ALBANELL, Pep [et al.]. *Hablemos de leer*. Madrid: Anaya, cop. 2002. 133 p.; 20 cm.

Biblioteca Roca Umbert. «[Laboratori de lletres i imatges](#)» [en línia]. Granollers: Biblioteca Roca Umbert, 2015. [Consulta: 5/11/2015]

CASSANY, Daniel. *En línia: llegir i escriure a la xarxa*. Barcelona: Graó, 2011. 196 p.: il.; 24 cm.

CHAMBERS, Aidan. *El ambiente de la lectura*. México, Fondo de Cultura Económica. 132 p.; 21 cm.

Fundació Enciclopèdia Catalana. «[XII Certamen Nacional Infantil i Juvenil de Lectura en Veu Alta](#)» [en línia]. [Barcelona]: Fundació Enciclopèdia Catalana, 2015. [Consulta: 10/10/2015]

GARDNER, Howard. *Inteligencias múltiples: la teoría en la práctica*. Barcelona [etc.]: Paidós, DL 2011. 383 p.; 20 cm.

Gerència de Servei de Biblioteques. Direcció d'estudis i Prospectiva. «[El valor social de les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Municipals de la Diputació de Barcelona](#)» [en línia]. Barcelona: Diputació de Barcelona, 2013. [Consulta: 3/11/2015]

GIMENO, Javier; LÓPEZ, Pedro; MORILLO, Maria Jesús. *De volcanes llena: Biblioteca y compromiso social*. Gijón: Trea, cop., 2007. 491 p.: il.; 22 cm.

GOLDIN, Daniel. *Los días y los libros: divagaciones sobre la hospitalidad de la lectura*. México; Barcelona [etc.]: Paidós, 2006. 121 p.; 21 cm.

GORCHS, Glòria; MOLIST, Pep. «El bibliotecari com a mediador». *Faristol*. Núm. 81 (2015), p. 16-19.

IFLA. «*Directrius sobre serveis bibliotecaris per a bebès i infants*» [en línia]. Barcelona: COBDC, 2008. [Consulta: 14/09/2015]

Inspiration: strategies and prototypes for the future, abstract from Children's Interactive Library Project 2004-2006. [Copenhagen]: The Municipality of Aarhus, 2007. 39 p.: il. col.; 28 cm.

MACHADO, Ana María. *Lectura, escuela y creación literaria*. Madrid: Anaya, 2002. Madrid: Anaya, 2002. 133 p.; 20 cm.

MANRESA, Mireia. «El àlbum y el hábito lector». *Peonza*. Núm. 108 (març 2014), p. 72-81.

MANRESA, Mireia. *L'univers lector adolescent: dels hàbits de lectura a la intervenció educativa*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat, 2013. 212 p.: il.; 23 cm.

MENCHÉN BELLÓN, Francisco. *Descubrir la creatividad: desaprender para volver a aprender*. Madrid: Pirámide, cop. 1998. 206 p.: il.; 20 cm.

PETIT, Michèle. *El arte de la lectura en tiempos de crisis*. Barcelona; México: Océano, cop. 2009. 168 p.; 21 cm.

SOTA, Txell. *La lectura en veu alta: el gust de llegir, el plaer d'escoltar*. Barcelona: Text-La Galera, 2015. 60 p.: il.; 24 cm.

VECCHI, Vea. *Arte y creatividad en Reggio Emilia: el papel de los talleres en educación infantil y sus posibilidades*. Madrid: Morata, cop. 2013. Madrid: Morata, cop. 2013.